

Algemene aandachtspunten t.b.v. het Commissiedebat Erfgoed 21 juni 2023

16 juni 2023

Geachte Kamerleden,

Op 21 juni vergadert u over de erfgoedsector, waarbij een aantal hele belangrijke agendapunten voorbijkomen. Graag maken wij van deze gelegenheid gebruik om een aantal andere punten ook bij u onder de aandacht te brengen, opgesteld met een aantal van de partners uit het [Erfgoedplatform van Kunsten '92](#):

Erfgoed en leefomgeving

De komende decennia krijgt Nederland te maken met tal van nieuwe ruimtelijke en maatschappelijke transitie die impact hebben op deze leefomgeving. In de sector leeft de zorg dat de grote opgaven in de fysieke leefomgeving ten koste zullen gaan van de kwaliteit van de leefomgeving en het erfgoed als de overheid hier niet voldoende op stuurt. De transities bieden echter ook kansen voor verdere inbedding van erfgoed in onze leefomgeving. Bijvoorbeeld op het gebied van de enorme woningopgave.

Wil het kabinet de doelen van het Parijs-Akkoord halen, dan is er geen ruimte voor de aanleg van 1 miljoen nieuwe woningen. Het is daarom van groot belang om eerst naar de bestaande bouw te kijken en de mogelijkheden van herbestemming en hergebruik te benutten, alvorens men nieuwbouwwijken uit de grond stampst in waardevolle groene gebieden aan de randen van steden of dorpen.

Wij hebben een aantal vragen hierover:

- *Hoe en met wie wordt in kaart gebracht of stikstofreductie behaald kan worden door het benutten van de bestaande historische bebouwing voor de woningbouwopgave in vergelijking tot nieuwbouw?*
- *Hoe wordt de verklaring van Davos, de Davos-alliantie en de acht criteria voor goede bouwcultuur, door onze regering ondertekend, in het erfgoedbeleid geïmplementeerd?*
- *Hoe wordt voorkomen dat fabrieksmatige (massa-)woningbouw en de bouw van flexwoningen afbreuk doen aan de kwaliteit van het landschap, van de steden en dorpen en van de bestaande (erfgoed)structuren?*
- *Is het erfgoedbelang voldoende verankerd in de 26 nationale programma's ter uitvoering van de Novex en in het startpakket voor de provincies? En wordt beoordeeld of de gebiedsprogramma's van de provincies, dit najaar op te leveren, het erfgoedbelang voldoende waarborgen?*
- *Wordt het wettelijk instrumentarium ingezet om met ontwerpkracht de ruimtelijke kwaliteit van onze cultuurhistorische waardevolle leefomgeving te bevorderen? Op welke manier worden gemeenten gestimuleerd om in beleid en vergunningverlening hun opdracht op dit terrein waar te maken?*

Digitaal erfgoed

Voor behoud, beheer en toegankelijkheid van born digital erfgoed (erfgoed dat nooit fysiek heeft bestaan) ontbreken de instrumenten. De instellingen die dit erfgoed beheren kunnen nog niet genoeg gebruik maken van bestaande kennis over selectie, het behoud, beheer en toegankelijkheid van dit erfgoed. (Het DSP-rapport maakt hier ook melding van).

- *Welke stappen worden ondernomen om het behoud en beheer van born digital erfgoed te borgen?*

Immaterieel erfgoed

Immaterieel erfgoed kan praktisch, sociaal en mentaal een bijdrage leveren aan een [duurzame toekomst](#). Ook kan immaterieel erfgoed bijdragen aan meer [duurzaam toerisme](#).

- *Is er bewustzijn van de rol die immaterieel erfgoed speelt in maatschappelijke domeinen zoals bijvoorbeeld duurzaamheid en recreatie? Hoe wordt dit ingezet?*

Inclusiviteit

In het Europese Verdrag van Faro (dat de staatssecretaris nog dit jaar zal [ondertekenen](#)) komen de partijen onder meer overeen om de noodzakelijke stappen te ondernemen om de bepalingen van dit Verdrag toe te passen met betrekking tot: de rol van cultureel erfgoed bij de opbouw van een vreedzame en democratische samenleving en bij de processen van duurzame ontwikkeling en de bevordering van culturele diversiteit.

- *Hoe wordt er vormgegeven aan deze bepalingen uit het verdrag van Faro over democratisering, verduurzaming en culturele diversiteit? En hoe is de gehele Nederlandse samenleving (ook het overzeese gebied) gepresenteerd in het cultureel erfgoed zowel materieel als immaterieel, zodat recht wordt gedaan aan de ambitie om inclusief te zijn?*

Alvast veel dank voor de genomen moeite. Wij staan u graag te woord om het debat met u voor te bereiden.

Eefje van Duin
Voorzitter FIM
06 49 312 048

Astrid Weij
Directeur Kunsten '92
info@kunsten92.nl
020-4220322

